

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) เพื่อศึกษาผลของการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อความมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัสและพฤติกรรมเสี่ยงในเยาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ตั้งแต่เดือนเมษายน ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2554

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ที่มีอายุระหว่าง 15-24 ปี รับประทานไวรัสที่คลินิกโรคเอดส์ โรงพยาบาลสุพรรณภูมิ และโรงพยาบาลเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 46 คน เป็นกลุ่มทดลองจำนวน 23 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 23 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบบันทึกความมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัส และแบบสอบถามพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .89 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97

2. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง ได้แก่ แผนการเสริมสร้างพลังอำนาจแบบกลุ่มในเยาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ผ่านการตรวจสอบและแก้ไขให้มีความถูกต้องตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน และผ่านการทดลองใช้เพื่อทดสอบความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติก่อนนำไปใช้จริง

การดำเนินการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้ ก่อนดำเนินการกิจกรรมให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ข้อมูลพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่ม และเก็บข้อมูลการนับเม็ดยาจากเภสัชกรเพื่อประเมินความมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัส จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการเสริมสร้างพลังอำนาจแบบกลุ่มทั้งหมด 5 ครั้ง เฉลี่ย 2 ชั่วโมง 48 นาทีต่อครั้ง ใช้ระยะเวลาดำเนินการทั้งหมด 16 สัปดาห์ โดยดำเนินการเสริมสร้างพลังอำนาจ 4 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) การค้นพบสภาพการณ์จริง 2) การสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3) การตัดสินใจลงมือปฏิบัติ และ 4) การคงไว้ซึ่งการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ เมื่อครบ 16 สัปดาห์ ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามข้อมูลพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่มและเก็บข้อมูลการนับเม็ดยา

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยการใช้สถิติเชิงพรรณนา ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่าความแตกต่างของข้อมูลทั่วไประหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยการใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square test) และทดสอบสมมติฐานด้วยการใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square test) การทดสอบแมคนีมาร์ (McNemar test) และสถิติทดสอบค่าที (Paired sample t-test และ Independent sample t-test)

ผลการศึกษาพบว่า หลังได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ กลุ่มทดลองมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัสมากกว่าก่อนได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ และมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเสี่ยงน้อยกว่าก่อนได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ และน้อยกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

ข้อจำกัดของการวิจัย

การประเมินพฤติกรรมเสี่ยงโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งคำถามส่วนใหญ่เป็นการสอบถามพฤติกรรมทางเพศ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการใช้สารเสพติดที่มีความละเอียดอ่อน อาจกระทบต่อความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่าง และผลที่ได้อาจไม่ใช่การปฏิบัติที่แท้จริง อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ดูแลคลินิกโรคเอดส์เพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมกลุ่ม โดยเริ่มต้นพูดคุยเพื่อสร้างสัมพันธภาพในช่วงที่กลุ่มตัวอย่างมารับบริการที่คลินิกและในช่วงดำเนินการกิจกรรมกลุ่มก่อนดำเนินการวิจัยเป็นระยะเวลา 2 เดือน เพื่อสร้างความคุ้นเคย ทำให้เข้าถึงกลุ่มตัวอย่างและเกิดความไว้วางใจ ในการตอบแบบสอบถามผู้วิจัยได้อธิบายให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษา พร้อมทั้งเก็บข้อมูลไว้เป็นความลับ และนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น ซึ่งน่าจะทำให้ข้อมูลที่ได้ตรงตามความเป็นจริงและเชื่อถือได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. แผนการเสริมสร้างพลังอำนาจแบบกลุ่ม สามารถนำไปเป็นแนวทางให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานในคลินิกโรคเอดส์ ใช้ดำเนินการเสริมสร้างพลังอำนาจในเยาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ เพื่อให้มีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัสและลดพฤติกรรมเสี่ยง
2. ข้อมูลความมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัสและพฤติกรรมเสี่ยงของเยาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้วางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหายาเอชไอวี/เอดส์ต่อไป

3. แนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจในเยาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์สามารถนำไปใช้ส่งเสริมการเพิ่มความมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัสและการลดพฤติกรรมเสี่ยงในเยาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ในโรงพยาบาลอื่น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงทดลองชนิดที่มีการสุ่มตัวอย่างเพื่อสามารถควบคุมตัวแปรอื่นที่อาจมีผลต่อการวิจัยเช่น ความไม่เท่าเทียมกันในด้านคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง
2. ควรศึกษาผลของการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อความมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัสและพฤติกรรมเสี่ยงในเยาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์และคู่นอน เพื่อมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างพลังอำนาจให้เยาวชนที่ติดเชื้อมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัสและลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเอชไอวีเพิ่มได้
3. ควรติดตามผลของการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อความมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัสและพฤติกรรมเสี่ยงในเยาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ในทางคลินิกได้แก่ การตรวจหาระดับเม็ดเลือดขาวชนิด CD4 และปริมาณไวรัสในกระแสเลือด เป็นการช่วยยืนยันผลการเสริมสร้างพลังอำนาจ
4. ควรศึกษาวิจัยโดยเน้นในเฉพาะบางกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงและกลุ่มตัวอย่างยังมีการปฏิบัติอยู่ เช่น การมีคู่นอนมากกว่า 1 คน และการมีเพศสัมพันธ์ทางปากโดยใช้ถุงยางอนามัยหรือแผ่นรอง เป็นต้น